

1. maj.

Socijalna demokracija si je vabila v glavo, da je 1. maj delavski stan, zato voditelji vsako leto kličejo delavce, naj ta dan praznujejo in ga slovesno obhajajo. Tako se je zgodilo tudi letos. Toda socijalistični delavci se bodo nemara le prej spametovali nego njih voditelji. Kajti vedno bolj mrzlo in otrpnelo se ta dan drži socijalna demokracija. V Mariboru so ta dan večinoma le mlečnozobi dečki in vsakdanji ulični postopači pohajali po ulicah z rudečimi znamenji na suknji in nosu (vsled žganjepitja.) Delavci uvidevajo, da jim socijalna demokracija ne pomaga nič, zato ji obračajo polagoma hrbet.

† Karol grof Hohenwart.

Dne 26. aprila zjutraj ob 5. uri je umrl na Dunaju za otrpnelim srca Karol grof Hohenwart, nekdanji slovenski državni poslanec, posestnik grajsčine Ravne pri Postojni. Bil je l. 1860. deželni predsednik v Ljubljani. L. 1871. ministerski predsednik; obetalec slovanske zore v politiki, pozneje dolgo časa vodja kluba katoliških poslancev in včasih tudi slovenske skupine, od zadnjih volitev pa član gosposke zbornice. Pokojnik je bil plemenita duša. Vplival je mnogo na razvoj slovenske politike, kjer mu je bil kanonik Klun desna roka. Pogreb se je vršil 28. aprila. Udeležil se ga je tudi cesar sam. Slovenske poslance je zastopal posl. Šuklje.

Šolske razmere na Predarlskem.

V jedni zadnjih sej deželnega zbora te sicer katoliške dežele poročal je deželni odbor, da v minulem šolskem letu ni mogel podeliti nobene dijaške ustanove dijakom srednjih šol, ker ni bilo mogoče najti mej prosilci vrednega take podpore. Splošno je zavladal mej dijaštvom protiavstrijski, nemškonoacionalni duh, reda in discipline zaman iščeš pri tem dijaštvu. Zagovorniki tega novodobnega toka skušajo sicer nazvati to gibanje navadno otročarijo, toda predsednik tega deželnega zastopa je pojasnil, da taki uradno dokazani izdajalski čini pač niso otročarije, kakor tudi to ne, da učenci demonstrirajo proti učitelju, ki jih po svoji dolžnosti naznani višji oblasti. Jednake nezdrave razmere je opaziti tudi v drugih šolskih zavodih, kjer se očitno smeši verski in dinastiški čut našega naroda. Z ozirom na to, sklepa glavni, bom vedno odrekal deželno podporo takemu dijaštvu. Tako kakor v tej deželici in še huje se godi marsikje drugje, toda učeni novodobni šolniki nočejo uvideti nevarnost, ki se deloma v njih pomočjo goji mej šolsko mladino.

Strah pred Rusijo.

V kranjskem deželnem zboru so predlagali katoliški poslanci, naj se uvede na realkah učenje hrvatskega in ruskega jezika. Nemci, kadar le slišijo besedo ruski, tedaj postanejo nemirni. In kot Nemca se je pokazal takrat tudi deželni predsednik kranjski, baron Hein. Zavzel se je, kako se more v Avstriji staviti predlog o učenju ruskega jezika. Poslanec kanonik Kalan je barončka dobro poučil, da je Rusija nam prijateljska država in da bo v par desetletih ruski jezik zavladal povsod kot svetovni jezik, da je torej učenje ruskega jezika v Avstriji umestno in potrebno.

Švicarska delavska zveza.

O veliki noči so v Luzernu zborovali odposlanci švicarske delavske zveze. Ta zveza obsega vse delavske organizacije v Švici, tudi katoliške. Zbor je izvolil g. Beka, profesorja bogoslovja v Friburgu, prvim podpredsednikom, vsi drugi funkcionarji so bili iz vrst socijalnih demokratov. Važen je sklep delegatov, kateremu so pritrtili tudi katoliški zastopniki, da se strokovno gibanje pospeši z ustanovitvijo švicarske strokovne zveze, katera zveza bode v političnem in verskem oziru nepristranska. Naši demokratje bi se za kaj takega ne udali. Pri njih mora biti vse demokratsko, drugače ne velja.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Romanje Slovencev v Sv. deželo.) Že od nekdanj so se kristjanje s posebnim spoštovanjem ozirali na one kraje, v katerih je bival naš Odrašenik, v katerih je on doprinašal čudeže, katere je slednjič posvetil s svojo krvijo. Koliko kristijanov je srčno želelo romati v one svete kraje? Toda radi prevelike daljave in s to združenimi ogromnimi stroški, zaradi raznih ovir je bilo le majhnemu številu kristijanov mogoče to romanje izvršiti. Vsled raznih ugodnih okoliščin je to popotovanje dandanes mnogo olajšano, zlasti ako se združi večje število romarjev in se v ta namen najme posebna romarska ladija. Na ta način se je lansko leto vršilo romanje Tirolcev v Sveto deželo.

Ker se je romanje Tirolcev jako ugodno izteklo in to z razmerno jako nizkimi troški, tedaj je gotovo opravičena želja, da se tudi našemu vernemu ljudstvu ponudi prilika v večjem številu romati v Sv. deželo. Verni Slovenec je vedno rad romal na Božja pota, zaradi tega se tudi trdno nadjamo, da se

oglasi toliko število romarjev, da bo mogoče prirediti prvo veliko romanje Slovencev v Sv. deželo.

Pogoji in program romanja Slovencev v Sveto deželo so sledeči:

1. Romanje v sv. deželo se bode vršilo, ako se začasno zglati približno 500 romarjev. Da bode mogoče za popotovanje potrebno pravočasno oskrbeti, naj se romarji pri svojih župnikih zglatijo vsaj do 31. maja. Na pozneje oglašene se ne bo moglo ozirati. Izpolnjene zglatnice naj p. gg. župniki takoj dopošljejo odboru v Ljubljano.

2. Sprejemajo se samo moški romarji. Razmere in bivališča v Jeruzalemu niso še toliko urejene, da bi se zamogle tudi ženske v večjem številu romanja vdeležiti.

3. Romanje v Sv. deželo priredi sicer Ljubljanska škofija, vendar pa se vabijo k tej vdeležitvi tudi Slovenci iz sosednih škofij. Č. gg. sosednjih vladikov se vabijo, da zasnujejo posebne pododbore, kateri naj stopijo v zvezo z osrednjim odborom v Ljubljani in na ta način pospešujejo zglatitev romarjev.

4. Cena za popotovanje znaša v prvem razredu 170 gld., v drugem razredu 130 gld. Vdeleženci plačajo precej pri zglatitvi 10 gld. pristopnine, preostalo svoto pa v enem ali dveh obrokih vsaj do konca junija. Na železnici bode vdeležencem prvega razreda drugi vozni razred, in vdeležencem drugega razreda vozovi tretjega razreda na razpolago.

5. Ako kdo pozneje od nameravanega popotovanja odstopi, zapade pristopnino 10 gld. Druga uplačana potnina pa se mu vrne, ako se zglati mesto njega drug romar. V slučajih resnično dokazanega zadržka se mu bode potnina po končanem popotovanju vrnila, ako se bode kazal kak prebitek.

6. Za vplačano svoto preskrbi odbor romarjem vožnjo iz Ljubljane v Jeruzalem in nazaj v Ljubljano z vso hrano, pijačo in prenočiščem, oskrbi vodnike, darila itd. Romarji nimajo med potom nikakih stroškov, razun kar hoče vsakteri za nakup spominikov, za kak izlet izven programa itd. potrošiti. Iz svojega bivališča v Ljubljano k skupnemu vlaku in potem po dovršenem romanju iz Ljubljane zopet na svoj dom potuje vsakdo na lastne troške. Romarji, slučajno bivajoči ob progi med Ljubljano in Trstom, vstopijo, oziroma izstopijo seveda lahko med potoma.

7. Potovanje se bode vršilo prve dni meseca oktobra in bode pri ugodnem vremenu trajalo približno 21 dnij, in sicer vožnja iz Ljubljane preko Trsta do Jafe 7 dnij. Iz Jafe v Jeruzalem, bivanje v Jeruzalemu in

sv. rožni venec, ko smo se vozili skoz to puščavo.

V soboto 23. aprila zvečer dospeli smo do jeruzalemskega kolodvora, ki je še kake četrt ure zunaj mesta; tamošnji duhovniki in katoličani sprejeli so nas slovesno; pa tudi skoraj ves drug Jeruzalem bil je na nogah; kristjani in muhamedani, zamoreci, Arabci, Beduini, grški popi in Evropejci, vsi so prišli gledat avstrijske romarje. Naša prva pot je bila na Kalvarijo, k Božjemu grobu; toda nismo šli v mesto neredno in raztrošeno, ampak v lepi procesiji. Naprej sta mogočno korakala dva kavasa (hišna vojaka ali stražnika) v lepi opravi, na prsih svetlega avstrijskega orla, v roki pa dolgo in močno mesingasto vratarsko palico, s katero sta enakomerno ob tlak vdarjala, da je kar zvenketalo; za njima nek moravski župnik, ki je nosil našo belo romarsko zastavo s peterimi rdečimi jeruzalemskimi križci, ktera je do zdaj vedno vihrala na naši ladiji; potem je prišlo 54 duhovnikov deloma samo v talarjih, deloma tudi v koretljih; nazadnje pa posvetni, romarji in romarice; premikali smo se počasi in peli pobožne pesni ali pa skupno molili sv. rožni venec. Ta pot na Kalvarijo je trajala pol ure in je bila za vse precej huda; utrujeni smo bili že itak poprej in zdaj nas je nadlegoval razun vročine še

cestni prah, pa sitne muhe; tudi nas je srečavalo mnogo ljudij, vozov, kamel in drugih tovornih živalij, da je večkrat nastala prava gnječa. Skoz romarska ali jafska vrata stopili smo v sv. mesto Jeruzalem, na desni roki je bil videti mogočen, črnkast in starikast Davidov stolp. Ko vstopimo v cerkev Božjega groba, poljubimo tlak ali pa kamen maziljenja, zapojemo zahvalno pesem «Te Deum» in pozneje še našo cesarsko pesem; krasno doneče orglje s frančiškanskega kora pa lepo spremljajo naše petje; nato stopi jeruzalemski frančiškan o. Bonaventura pred Božji grob in nas pozdravi s sledečim navdušenim govorom:

«Pri cilju! Srečni romarji, ki ste dospeli do cilja svojega romanja, na kraj, ki je bil že v vaših otročjih letih predmet Vašega hrepenenja, radi kojega ste premagovali vse težave na potovanju; na presvetem mestu krščanstva ste, ob grobu našega Božjega Zveličarja.

O, kako blaženi čuti obhajajo naša srca tukaj ob grobu, kjer so nekdanj straže strahu trepetale ter bile kot mrličji, ob grobu, od katerega je bil odvalil angelj kamen in iz katerega je vstal Zveličar v vsej svoji slavi in blaženosti kot zmagovalec smrti in pekla!

«Preslaven bo njegov grob!» Da, kako sijajno so se uresničile te proroške besede! Koliko tisoč ljudij je žrtvovalo v teku stoletij

svoje imetje in svoje življenje za ta sveti kraj, koliko tisoč vernih je že prijadrilo semkaj iz vseh delov sveta, da bi častili grob našega Zveličarja! In po njihovem vzgledu ravnali ste vi! Iz vseh mest in selov Avstrijskih ste se zbrali, hoteč po vzgledu križarjev z idejo «To je volja Božja!» romati semkaj in na tak način poročati v daljni deželi, da še živi v mili Avstriji vera slavnih dedov, da še srca vnetih Avstrijanov kljub sedajnim viharnim časom bijejo ljubezni do Boga, cesarja in domovine. Srečni romarji, srečni Avstrijanci! Dokler živi ta veren čut v narodu, nima se bati nikake nevarnosti, in resnične ostanejo besede: «Avstrija ostane na veke!»

Po tem duhu osrčeni zahvalimo tukaj, na tem mestu iz vsega srca Boga za prejete milosti, položimo vse svoje težnje in težave, vse svoje bolesi in bridkosti na njega sveti grob ter ga prosimo za milost, da bomo tudi mi enkrat deležni njegove slave.

Molimo pa tudi za oba naša jubilarja za duhovnika starčka na prestolu sv. Petra, sv. Očeta Leona XIII., ki obhaja letos jubilej svojega 60letnega mašništva in za svojega presvitlega cesarja Fr. Jožefa I., ki obhaja danes 50letni jubilej svojega cesarjevanja, naj ga obdari Bog s svojo milostjo in s svojim blagoslovom, da še živi dolga leta in vodi državno krmilo čez prelubo nam Av-